

Achtergronden van dit initiatief

Paus Franciscus heeft nadrukkelijk mensen binnen de kerk opgeroepen opnieuw te gaan vertellen, aan buitenstaanders en aan elkaar, waarom het Evangelie voor hen van belang is. Wat raakt hen erin? Hoe brengt de vreugde ervan hen in beweging? Deze folder is een uitnodiging aan gelovigen om naar aanleiding van uitspraken van de paus met elkaar in gesprek te gaan over hun geloof. Daar kunnen speciale bijeenkomsten voor worden belegd, maar bestaande groepen of gremia kunnen ook een deel van hun gewone vergadering gebruiken om naar aanleiding van deze folder een geloofsgesprek te voeren.

De Nederlandse religieuzen herkennen zich in de boodschap van paus Franciscus, die als jezuïet ook zelf een religieus is. Religieuzen zetten zich bij uitstek in voor een vreugdevolle en missionaire kerk die in het bijzonder oog heeft voor de armen. De Konferentie Nederlandse Religieuzen nam daarom het initiatief voor deze folder in samenwerking met bisschop Gerard de Korte, binnen de Nederlandse bisschoppenconferentie referent voor Kerk & Samenleving, en professor Erik Borgman, hoogleraar theologie in Tilburg.

Er is binnen de kerk en binnen de samenleving veel te doen en te organiseren. Toch is ook het gesprek tussen gelovigen belangrijk, juist in een tijd van ingrijpende veranderingen. Wij hopen dat het in de periode rond Pinksteren in parochies en geloofsgemeenschappen, in maatschappelijke organisaties en in bezinningsgroepen zal gonzen van verrassende inzichten die ontstaan, zal knetteren van de visies die worden ontwikkeld en van de plannen die op basis daarvan ontstaan. Het zou op bijzondere wijze getuigen van de heilige Geest die door Christus ook in onze tijd naar zijn kerk gezonden wordt.

Het gaat ons allereerst om het gesprek tussen gelovigen onderling, met het oog op hun concrete situatie. Maar wij zijn ook benieuwd naar wat er besproken wordt. Daarom het vriendelijke verzoek verslagen van de gesprekken te sturen naar: communicatie@knr.nl. De reacties worden meegenomen in het nadenken over een passend vervolg op dit initiatief.

De vreugde van het Evangelie

Uitnodiging tot geloofsgesprek

Nieuwsgierig naar de tekst van *Evangelii Gaudium*? De apostolische exhortatie is te vinden op: www.rkkerk.nl en voor €15,- te bestellen via:

e-mail bestel@rkk.nl

per post Bisdom Breda
Veemarktstraat 48
4811 ZH Breda

Impressies van gesprekken, reacties en extra folders bestellen?

Dat kan via:

e-mail communicatie@knr.nl
www.knr.nl

Nadrukkelijk heeft paus Franciscus mensen binnen de kerk opgeroepen te zeggen wat voor hen in de evangelische boodschap van belang is: wat hen raakt en in beweging brengt. Deze folder is bedoeld als hulpmiddel om dit gesprek ook daadwerkelijk te gaan voeren.

Eind 2013 verscheen de eerste tekst die in zijn geheel door paus Franciscus geschreven is: de zogenoemde apostolische exhortatie *Evangelii Gaudium* ('De vreugde van het Evangelie'). Het is een belangrijk en verhelderend document. Het stelt drie thema's aan de orde die paus Franciscus na aan het hart liggen en die de moeite waard zijn om over door te praten:

- Het Evangelie is een boodschap van vreugde;
- De kerk is bij uitstek missionair en naar buiten gericht;
- Het Evangelie is allereerst goed nieuws voor de armen.

Om het gesprek te beginnen geven we bij elk thema één of enkele citaten uit *Evangelii Gaudium* (afgekort als EG). Daarop volgen enkele vragen die bedoeld zijn te helpen om in gesprek te gaan over wat paus Franciscus naar voren brengt. Hierbij ligt het accent op wat de deelnemers aan het gesprek zelf doen, of zouden kunnen en willen doen. Hoe dragen wij persoonlijk en gemeenschappelijk bij aan een aantrekkelijke kerk die een boodschap heeft voor de samenleving en die speciale verantwoordelijkheid neemt voor het lot van de armen?

Thema 1

Het Evangelie is een boodschap van vreugde

Hoe maken we als kerk deze vreugde voelbaar?

Paus Franciscus zegt dat in het geloof alles begint met 'ontmoeting':

Ik nodig iedere christen uit ... zich door Jezus te laten ontmoeten [want] niemand is uitgesloten van de vreugde die door de Heer is gebracht (EG3).

Dat werpt een bepaald licht op datgene waar het bij geloven ten diepste om draait, een licht dat voor velen misschien verrassend is:

Aan het begin van het Christen zijn staat geen ethische beslissing of hoogstaand idee, maar de ontmoeting met een gebeurtenis, met een Persoon, die ons leven een nieuwe horizon en daarmee beslissende richting geeft (EG7).

Als ontmoeting het begin is van en de toegang vormt tot het Evangelie, dan is het aan iedere gelovige christen de vreugde van het Evangelie uit te stralen in het contact met de mensen om ons heen. Laten wij, zo schrijft paus Franciscus, dan ook geen bedroefde, ontmoedigde, ongeduldige en angstige verkondigers van het Evangelie [zijn], maar dienaren van het Evangelie wier leven vurigheid uitstraalt (EG 10).

Vragen ter overweging en bespreking:

- In welke zin is ontmoeting voor mij een bron van vreugde? Wanneer, waar en hoe wordt dit zichtbaar? Heeft dit iets te maken met mijn geloof? Wat?
- Breng ik deze vreugde over op anderen? Hoe? Doe ik dat gezamenlijk met anderen? Wat zou hierin misschien beter kunnen?
- Wat betekent ontmoeting voor mij in het licht van het Evangelie? En hoe hangt dit samen met de persoon Jezus Christus?

Thema 2

De kerk is missionair

Hoe wordt zichtbaar dat de kerk allereerst naar buiten gericht is?

De kerk is 'van nature' missionair, stelt paus Franciscus. Dat klinkt misschien wat zwaar, maar de grondgedachte is eenvoudig: wie de vreugde van het Evangelie kent, zal deze vreugde als vanzelf met anderen willen delen. Dat begint bij de directe omgeving, maar gaat verder. Het is volgens paus Franciscus onze taak naar buiten te treden en de moed te hebben naar alle randgebieden te gaan die behoefte hebben aan het licht van het Evangelie (EG 20).

De kerk en haar boodschap horen daarom midden in de samenleving thuis. De kerk zou er niet op gericht moeten zijn zichzelf te handhaven, maar de missionaire – naar buiten gerichte – houding zou volgens paus Franciscus alles wat de kerk doet moeten doordringen:

Ik droom van een missionaire keuze die in staat is alles te veranderen, opdat de gewoonten, de stijlen, de tijdsschema's, de taal en iedere kerkelijke structuur een kanaal worden dat meer dan voor de bescherming van zichzelf, geschikt is voor de evangelisatie van de huidige wereld (EG 27).

Het ideaal van paus Franciscus is een kerk die erop uitgaat, ... een kerk met open deuren (EG 46).

Vragen ter overweging en bespreking:

- *Evangelii Gaudium* onderstreept dat de kerk allereerst naar buiten gericht moet zijn. Zie ik dat ook in mijn eigen omgeving? Waar?
- Kan en wil ik zelf iets doen om de gerichtheid van de kerk naar buiten te versterken? Wat?
- Paus Franciscus zegt dat de vreugde van de ontmoeting met God in Jezus Christus en de heilige Geest erom vraagt om met anderen gedeeld te worden. Deel ik die overtuiging? Handel ik er naar?

Thema 3

De Blijde Boodschap van het Evangelie begint bij de armen

Laten we ons bepalen door hun lot?

Misschien wel het meest opmerkelijke van de boodschap van paus Franciscus is dat hij zo sterk de nadruk legt op het belang van de armen voor de kerk. Hij schrijft:
Heel de weg van onze verlossing wordt getekend door de armen (EG 197).

Hij legt uit: God werd immers in Jezus Christus zelf arm en werd nadat hij ter wereld kwam in een voederbak gelegd. De armen nemen daarmee in Gods hart een speciale plaats in. Dit betekent allereerst dat christenen en de kerk oog moeten hebben voor de nood van de armen en ze waar mogelijk hulp en steun verschuldigd zijn. Dit geldt ook voor de samenleving: de maatschappelijke structuren moeten bevorderen dat ieder in waardigheid kan leven. Het betekent vervolgens dat *de armen in iedere christelijke gemeenschap 'zich thuis' [zouden moeten] voelen (EG 199)*

Als wij als christenen onze opdracht vervullen, is er volgens paus Franciscus binnen onze gemeenschappen oprechte belangstelling voor de lotgevallen van de armen en worden degenen die elders worden gemeden, gastvrij opgenomen. Maar wat de paus schrijft, gaat nog verder. De armen hebben ons volgens hem een hoop te leren, want zij *kennen... met hun lijden de lijdende Christus. Daarom moeten wij ons laten evangeliseren door hen (EG 198).*

Juist de armen weten uit ervaring dat de wereld zoals zij is lang niet altijd overeenkomt met Gods bedoeling bij de schepping: dat alles zeer goed zou zijn. Als we onze wereld en onszelf zien door de ogen van de armen, ontdekken wij hoezeer zij en wij Gods verlossing nodig hebben.

